

OLIMPIADA DE LECTURĂ – LECTURA CA ABILITATE DE VIAȚĂ

Etapa națională, 19 - 22 aprilie 2017

Nivelul 1 – lector avansat (clasele a V-a și a VI-a)

Înainte de a răspunde la cerințele formulate, citește cu atenție următoarele precizări:

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- În cazul subiectelor care presupun încadrarea într-o limită de rânduri, vei numerota fiecare rând pe care îl vei scrie.
- Textul care depășește limita maximă de rânduri, în cazul în care aceasta este precizată, nu va fi luat în considerare.
- Timpul de lucru este de 3 ore.

Citește cu atenție fiecare text de la cele trei subiecte, apoi cerințele și răspunde la fiecare dintre acestea.

SUBIECTUL I**30 de puncte****Fetița căreia nu-i plăcea numele său**de *Elif Shafak*

(fragment)

„Au mers o vreme îndelungată până când au obosit. Le-a atras atenția un trandafir roșu din fața lor, alcătuit din multe straturi de petale.

— În viața mea nu am văzut un trandafir atât de mare, a spus Sakiz Sardunya. E adevărat?

— Miroase-l, a spus Zeliș.

În jur plutea o mireasmă îmbietoare de trandafir. Când s-au apropiat de el, au observat că pe fiecare frunză a florii strălucea câte o literă, asemenea unei nestemate.

În fața ochilor lor, câteva frunze ale trandafirului s-au rupt și s-au împrăștiat pe jos. Pe una se afla litera P, pe alta A, pe alta S, pe alta Ă, pe alta R și pe alta E. De îndată ce aceste litere s-au unit, și-a luat zborul o pasăre foarte frumoasă. Sakiz Sardunya a sărit entuziasmată:

— Priviți!

Peste puțin timp a căzut litera V. Imediat după aceea litera U, un L, un P și un E. Imediat a apărut o vulpe. A trecut în fugă pe lângă ei.

— Se pare că această floare este fermecată, a spus Sakiz Sardunya. Vedeți? În momentul în care literele se unesc, cuvântul care este scris devine realitate. [...]

— Au scris pe rând „înghețată”, „napolitană”, „tort” și „biscuiți”. Toate acestea s-au transformat în realitate. S-au așezat și le-au mâncat pe toate. [...]

— Eu am o întrebare, a spus Sakiz Sardunya. E frumos să scrii cu literele mâncăruri gustoase. Dar se pot scrie și lucruri urâte. Atunci ce se întâmplă?

Exact în momentul acela au auzit gălăgie. În timp ce ei vorbeau, mai căzuseră zece frunze din trandafir. Pe ele se aflau literele V, R, Ă, J, I, T, O, A, R, E.

Deodată a apărut o vrăjitoare. Era îmbrăcată în negru din cap până în picioare; avea părul murdar și năclăit și era atât de lung, încât atingea pământul.

— Ia uite ce-mi văd ochii, a spus vrăjitoarea. Musafiri nepoftiți!

— Noi...tocmai plecam, a spus Zeliș.

Vrăjitoarea s-a încruntat.

— Nu puteți merge mai departe. Nu aveți voie! Întoarceți-vă!

— De ce?

— Pentru că voi sunteți copii, iar eu, vrăjitoare. Asta înseamnă că trebuie să mă port urât cu voi.

— Adică ai face ceva ce nu vrei doar pentru că așa se așteaptă de la tine? a spus Sakiz Sardunya.

Vrăjitoarea a stat pe gânduri. După ce s-a gândit un pic a dat din cap:

— Da!

— E o prostie, a spus Sakiz Sardunya. Chiar dacă ești o vrăjitoare, poți să te schimbi. Dacă într-adevăr vrei, poți să fii drăguță.

— Drăguță? Eu? Dacă sunt drăguță, atunci nu mai sunt eu. Vrăjitoarele sunt rele.

— Nu poți să fii rea doar pentru că celelalte vrăjitoare sunt rele, a spus Sakiz Sardunya. Tu ești diferită. Tu ai un alt creier, o altă personalitate.

Vrăjitoarea a privit-o uimită. Până atunci nu mai auzise astfel de cuvinte.

— De fapt, eu nu vreau să fac nimănui rău. Pentru că apoi toți copiii mă urăsc. Dar, de fapt, eu vreau să fiu iubită. Este foarte greu să fii vrăjitoare.

— Atunci încetează să mai faci rău, a spus Sakiz Sardunya.

— Hmm...Aș putea să fac poate un rău micuț, a spus vrăjitoarea. Vă dau voie să treceți prin Pădurea Alternativelor, dar vă voi face greutăți. În față veți întâmpina nu un drum, ci o răscruce.

— Adică patru drumuri diferite? a spus Zeliș. [...]

— Da, așa va fi. Pământ, apă, foc, aer. Spuneți acum care drum îl alegeți.

— Dar e nedrept, a spus Sakiz Sardunya. Trebuie să ne dai niște indicii.

Vrăjitoarea a râs.

— În viață nu veți avea întotdeauna indicii. Dar dacă tot vrei, uite un indiciu pentru tine: *Unul din aceste drumuri este cel corect, celelalte sunt greșite*. Dacă mergeți pe drumul corect, ajungeți imediat. Dacă mergeți pe drumul greșit, vă veți chinui la nesfârșit. [...]

Încă din momentul în care au pășit pe drumul focului, temperatura a început să crească foarte repede.

— Of, am transpirat, a spus Sakiz Sardunya.

— Ce cald e aici, a spus Asutay!

Pe măsură ce mergeau, se încălzeau și mai tare. După ce au înaintat un timp astfel, au văzut o mulțime de licurici. Unul din ei s-a apropiat de copii.

— De ce nu luminezi? a întrebat Zeliș.

— De fapt luminăm, dar nu vedeți voi. Așteptați să se înnopteze. Frumusețea noastră o vezi numai noaptea.

— Și așa sunteți frumoși, a spus Sakiz Sardunya.

— Mulțumesc, ești un uriaș tare drăguț.

— Uriaș? a spus Sakiz Sardunya. Dar eu nu sunt uriaș.

— Din punctul tău de vedere. Dar pentru mine voi sunteți ca niște uriași.

Sakiz Sardunya rămase uimită. Până atunci, nu se gândise deloc la ea ca la un uriaș. Și-a notat și asta în caiet. *Totul se schimbă în funcție de ochiul care privește. Ceea ce pentru unii pare un uriaș, pentru alții poate părea un pitic.*

Au continuat să meargă. Cu cât se adânceau mai mult în țara legendelor, a poveștilor și a basmelor, Lepoba, au observat cum apele secau, cum pământul crăpa de sete. În unele locuri se deschiseseră gropi adânci și întunecate. Era înfricoșător să fii martor la schimbările prin care trecea mediul.

— Ne uscăm, a spus Zeliș cu o voce tristă. Țara noastră dispare.

Sakiz Sardunya se întristase de cele văzute.

— Nimeni nu știe ce se întâmplă, a spus ea. Când mă voi întoarce la școală, va trebui să le povestesc tuturor. Trebuie să le spun că, dacă noi nu visăm, dacă nu ne lăsăm gândurile să zboare, al optulea continent va dispărea.

— Și dacă nu te vor crede? a întrebat îngrijorat Asutay.

— Nu-i nimic, a răspuns Sakiz Sardunya. E de ajuns să fie măcar câțiva copii care să mă creadă. Poate că atunci ni se vor alătura și alții.

Se moleșiseră de atâta căldură. Înaintea lor, un pic mai în față, au văzut o tarabă. Pe ea se aflau o cană cu limonadă rece ca gheața și niște porumb copt. La capătul tarabei stătea un dragon.

— Bună, a spus Sakiz Sardunya. N-am mai văzut niciodată un dragon care să vândă limonadă.

— Ce să fac? a spus dragonul. Am rămas fără loc de muncă.

— Dar de ce?

— Noi, dragonii, am lucrat mereu în povești. Am stat mereu în preajma voinicilor. Am trăit împreună cu ei aventuri interesante. Și tatăl meu a avut aceeași meserie, și bunicul meu, și stră-străbunicii mei. Dar acum totul s-a schimbat. Cum am putea să ne găsim de lucru fără povești? Gândește-te, ce altceva ar putea să facă un dragon ca mine? Încerc și eu să-mi câștig existența, vânzând limonadă.

Copiii s-au uitat veseli la dragon. Dar el le-a vorbit furios:

— Dacă vreți să treceți pe aici, trebuie să cumpărați limonadă.

— Nn ... nu avem bb ... bani, s-a plâns Asutay.

— În cazul acesta, am să vă pun o întrebare despre foc. Spuneți-mi cum se numește învelișul aflat sub scoarța terestră?

— Piroferă! a răspuns imediat Sakiz Sardunya. Atunci când magma de aici iese la suprafață, se produce erupția vulcanilor.

— Bravo, a spus dragonul. [...]

Dragonul a mai pus o întrebare, fără să arate că nu-i convine situația:

— Dar puteți să coaceți porumb fără să vă frigeți?

Copiii s-au privit unul pe celalat. Ce putea fi mai simplu de atât?!

— Bineînțeles, au strigat toți trei deodată.

— Trebuie să vă mișcați rapid. Aveți doar o oră ca să străbateți acest deal, a spus dragonul, arătând spre un loc galben din dreapta lui.

În momentul în care copiii s-au uitat cu mai multă atenție, au observat că nu era un deal, ci o grămadă mare de știuleți. Cred că erau sute, chiar mii de știuleți. Le-ar fi luat ore întregi să-i depănușeze și să-i coacă. S-au descurajat.

— Mai bine nu alegeam acest drum, a spus Sakiz Sardunya.

— E foarte greu drumul focului, a spus Zeliș. Să ne întoarcem. Probabil cel mai bun drum este cel pe care încă nu l-am încercat. [...]

— Nu plecați, a spus dragonul. Gresii! Dacă renunțați încă de la primul obstacol, nu veți putea înainta niciodată. În viață nu există nimic care să nu fie greu! [...]

Într-o zi avea să le povestească tuturor despre călătoria ei fantastică. Era sigură de acest lucru. Dar până în clipa aceea, o păstra ca pe un secret. Nu spusese încă nimănui de al optulea continent. În afara cuiva. Jurnalul ei drag...

Dragă Copacule Bătrân,

După ce am vizitat țara legendelor, a poveștilor și a basmelor, întoarcerea la școală mi-a stârnit un sentiment tare ciudat. Acum totul mi se pare altfel. Pentru că eu m-am schimbat, fără ca eu să-mi fi dat seama de asta.

Nu mă mai supăr din cauza lucrurilor care în trecut mă necăjeau. Nu mă mai enervez din cauza glumelor care înainte mă enervau. Știu că există un alt loc. Un ținut mai frumos decât acesta...

Îmi fac temele, petrec mai mult timp cu prietenii mei și citesc multe cărți. Cu cât citesc mai mult, cu cât visez mai mult și-mi las imaginația să zburde, cu cât scriu mai multe povești și compun mai multe poezii, știu că, pe al optulea continent, cu atât mai des înverzește un copac, înflorește o floare, se însuflețește o apă care a secăt, ciripește o pasăre.

Chiar dacă nimeni nu mă crede, eu am încredere că așa ceva este posibil.

Sakiz Sardunya (fetița căreia îi place acum numele său)"

(traducere din limba turcă de Sunialliaz Acmbet)

A. (4 puncte: 1 punct pentru fiecare răspuns corect)

Scrie, pe foaia de concurs, litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Din frunzele trandafirului, se formează cuvintele:

- a. înghețată, dragon, vulpe;
- b. tort, napolitană, licurici;
- c. pasăre, vulpe, vrăjitoare;
- d. prăjitură, vrăjitoare, dragon.

2. Vrăjitoarea și-a făcut apariția ca urmare a faptului că:

- a. s-a format, din frunzele trandafirului, cuvântul „vrăjitoare”;
- b. a fost chemată de copii;
- c. trandafirul s-a supărat pe ei;
- d. cei doi copii au scris greșit un cuvânt.

3. Trecând prin Pădurea Alternativelor, copiii au ales:

- a. drumul apei;
- b. drumul focului;
- c. drumul aerului;
- d. drumul pământului.

4. Pe drumul pe care l-au ales, copiii s-au întâlnit cu:

- a. vrăjitoarea și licuriciul;
- b. licuriciul și dragonul;
- c. dragonul și vrăjitoarea;
- d. vrăjitoarea și alți copii.

B. (4 puncte: 0,5 p. pentru fiecare idee plasată corect)

Stabilește ordinea logică și temporală a următoarelor idei ale textului, apoi notează pe foaia de concurs doar cifrele corespunzătoare acestora, într-o casetă similară celei de mai jos:

--	--	--	--	--	--	--	--

- 1. Vrăjitoarea le permite copiilor să treacă prin Pădurea Alternativelor.
- 2. Copiii au găsit un trandafir fermecat.
- 3. Pe drumul focului, copiii întâlnesc un licurici.
- 4. Pentru a le permite să treacă mai departe, dragonul le pune copiilor câteva întrebări.
- 5. Din frunzele trandafirului s-a format cuvântul „vrăjitoare”.
- 6. Copiii au de ales un drum dintre: pământ, apă, foc, aer.
- 7. Revenită în lumea ei, Sakiz Sardunya se confesează jurnalului.
- 8. Lepoba, țara prin care călătoresc cei trei copii, se usucă.

C. (12 puncte: 3 puncte pentru răspunsul corect la fiecare din cerințe)

Răspunde, pe foaia de concurs, prin enunțuri, la fiecare dintre următoarele cerințe:

- 1. Motivează din ce cauză se plânge vrăjitoarea de rolul său de personaj negativ.
- 2. Precizează o cauză pentru care al optulea continent este în pericol să dispară.
- 3. Menționează de ce dragonul consideră că este greșit să renunți la drumul ales de la primul obstacol întâlnit.
- 4. Explică semnificația secvenței: „Totul se schimbă în funcție de ochiul care privește. Ceea ce pentru unii pare un uriaș, pentru alții poate părea un pitic.”

D. (10 puncte)

Redactează un text de cel mult 20 de rânduri, în care să prezinți care este, din punctul tău de vedere, cea mai interesantă întâlnire pe care a avut-o Sakiz Sardunya în timpul călătoriei prin țara legendelor, a poveștilor și a basmelor.

SUBIECTUL al II-lea

20 de puncte

Internetul și cartea – doi frați inamici

de Mircea Gheorghe

Dezvoltarea internetului, începută în anii '90, a dat naștere unei teme de reflecție în legătură cu destinul cărții tradiționale. Astăzi, după mai bine de douăzeci de ani de experiență web, reflecția încă nu s-a încheiat și există două curente de gândire. Unii cred că ameliorarea tehnologiilor numerice va face ca volumul tipărit să devină demodat și, în cele din urmă, să dispară – așa cum, de exemplu, s-a întâmplat cu sulurile de papirusuri înlocuite de codexuri. Cărțile vor deveni documente numerice ușor de stocat, cu sutele, și de citit pe ecranul ordinatorului sau pe tablete și nimeni nu va mai avea nevoie de biblioteci. Odată cu cărțile tradiționale, susține un cercetător, Lorenzo Soccavo (într-un interviu acordat în 2012 revistei electronice *La règle du jeu**), va dispărea și o întreagă cultură a lecturii pe suport de hârtie, cu tabieturile, ritualurile și practicile sale. Pentru

generațiile actuale, e greu de imaginat o asemenea transformare, dar pentru generațiile viitoare nu va fi o pierdere traumatizantă.

Este posibil ca Lorenzo Soccavo să aibă dreptate. Oricum, procesul se va realiza treptat și, în definitiv, istoria culturii este istoria unor valori, a unor tehnici, a unor tehnologii și a unor practici care se pierd și a altora care le înlocuiesc. Generațiile noi care folosesc calculatorul și tableta – tactilă sau de lectură – din fragedă copilărie nu vor avea nicio nostalgie pentru ceea ce reprezenta cartea în lumea mirifică a bibliotecilor unor Émile Faguet, Jorge Luis Borges sau Alberto Manguel.

Experiența lecturii în solitudine va deveni o experiență socială de comunicare și interdependență. «Aceasta produce o profundă reevaluare a medierii din partea formatorilor tradiționali (părinți, profesori, bibliotecari, librari, critici și intelectuali. [...] Lumea noastră literară și intelectuală contemporană va fi profund remodelată.»

Curentul opus este animat de editori, librari, scriitori, cititori etc. care se revoltă contra pretențiilor numericului de a înlocui cartea pe hârtie și susțin că aceasta nu este nicidecum condamnată să dispară. Punctele lor de vedere sunt extrem de variate, de la cele economice și legislative, până la cele filosofice. Trebuie făcută distincția între cărțile electronice rezultate prin copierea (adică numerizarea sau, cu alt cuvânt, scanarea) cărților tradiționale și cărțile electronice care provin direct din fișiere numerice, realizate cu programe precum word, wordperfect, powerpoint etc.

E foarte probabil ca disputa dintre numeric și tradiție să sfârșească într-un compromis care să le îngăduie amândurora să coexiste. Tendința deja există. În Statele Unite, 21% dintre adulți posedă o tabletă de lectură, iar în Canada, 10% din totalul cărților vândute în 2011 au fost cărți electronice. Probabil că nu se va renunța niciodată la producerea de cărți pe hârtie, dar ele vor fi apoi numerizate și puse în vânzare și pe suport numeric. Acesta are atuurile lui. E mai comod, de exemplu, să-ți iei cu tine în concediu întreaga bibliotecă personală, depozitată într-o tabletă, și nu doar o carte sau două.

La urma urmei, internetul și cartea sunt aidoma a doi frați inamici care, aflați în competiție pentru preeminență* în cultura contemporană, nu pot trăi unul fără altul.

(www.paginiromanesti.ca)

**La règle du jeu* (fr.) = regula jocului

**preeminență* = privilegiu, superioritate a cuiva sau a ceva

A. (8 puncte: 2 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Formulează, în enunțuri, răspunsuri la fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Numește două avantaje ale „documentelor numerice”.
2. Transcrie enunțul care evidențiază poziția diferită a generațiilor actuale și a generațiilor viitoare față de dispariția cărții tradiționale.
3. Precizează reacția lectorilor tradiționali (editori, librari, scriitori, cititori etc.) față de înlocuirea cărții pe hârtie cu fișierele numerice.
4. Explică motivul pentru care internetul și cartea sunt „doi frați inamici care nu pot trăi unul fără altul”.

B. (12 puncte)

Redactează un text de cel mult 10 rânduri, în care să motivezi opțiunea ta pentru lectura cărții pe hârtie sau pe „fișierele numerice”.

SUBIECTUL al III-lea

10 puncte

Se vor acorda câte 2 puncte pentru cerințele 1-3 și 4 puncte pentru cerința 4.

Privește cu atenție afișul de mai jos pentru a răspunde cerințelor:

1. Precizează scopul pentru care a fost creat afișul. (2 p.)
2. Indică intervalul orar în care se desfășoară activitățile proiectului, de până la începerea spectacolului de teatru. (2 p.)
3. Menționează cum poți obține mai multe informații despre acest eveniment. (2p.)

4. Explică, într-un text de cel mult 10 rânduri, relația dintre genericul afișului („Citim în iarbă”), mesajul verbal și vizual (grafic) al acestuia. (4 p.)

**Sâmbătă 13 iunie, toată ziua
la Roaba de Cultură**

Citim în iarbă

PROGRAM

ORA **11** Atelier pentru copii: siguranța pe internet. Premiu: o tabletă Orange
12 Schimb de cărți. Cu www.bookblog.ro **13** Concurs de citit-viteză
15 Jocul Norilor - emoții. Cu Zâna Norilor **16** „Vina” - Camelia Cavadia
17 Citit simultan. Asigurat de UNIQA **18** Spectacol Teatrul Zurli

facebook.com/citiminiarba

Susținut de **Europa**
Partenerii noștri sunt:

Ateliere de la Sprijiniți de **LA ROCHE-POSAY**

UNIQA Asigurări

SPONSORI

BANCA ROMĂNEASCĂ

orange

SUCCES!